

INFORMACJA O STANIE PRAC KONWENTU EUROPEJSKIEGO PRZEDSTAWIONA RADZIE EUROPEJSKIEJ W ATENACH PRZEZ PRZEWODNICZĄCEGO KONWENTU VALÉRY'EGO GISCARDA D'ESTAING

Ateny, 16 kwietnia 2003 r.

(...) Deklaracja z Laeken stanowi, że „przewodniczący Konwentu będzie składać ustne sprawozdanie z zaawansowania prac na każdym posiedzeniu Rady Europejskiej, dając tym samym głowom państw i szefom rządów możliwość wyrażenia od razu swoich opinii”.

W tym właśnie duchu przedstawię to sprawozdanie, albowiem Konwent dochodzi w swoich pracach do etapu, na którym istotna jest wiedza na temat waszych odczuć.

Sprawozdanie to mogło zostać przedstawione podczas waszego ostatniego posiedzenia, ale wpływ bieżących wydarzeń spowodował, że było mało prawdopodobne, by mogło ono przyciągnąć waszą uwagę.

Dziękuję zatem Costasowi Simitisowi, obecnemu przewodniczącemu Rady, że umożliwił mi dokonanie tego dzisiaj.

Daje mi to, zarazem, sposobność do spotkania się z wami – przedstawicielami dwudziestu pięciu państw, zebranymi w celu podpisania Traktatu Akcesyjnego. Rozszerzenie [Unii Europejskiej], już widoczne w Konwencie, staje się tym samym rzeczywistością polityczną. Wszyscy powinniśmy włączyć to wielkie rozszerzenie do naszych rozważań o porządku konstytucyjnym przyszłej Europy.

Niniejsze sprawozdanie będzie się składać z dwóch części, stanowiących odpowiedzi na pytania:

- czego dokonaliśmy od czasu naszego ostatniego spotkania?
- co nam pozostało do zrobienia w ciągu najbliższych dwóch miesięcy?

I. Bilans prac

Prace Konwentu pozwoliły już na znalezienie odpowiedzi na wiele pytań do tej pory niewyjaśnionych. Odpowiedzieliśmy już na cztery pytania zadane w deklaracji w sprawie przyszłości Unii, dołączonej do Traktatu z Nicei.

Konwent przyjął zatem postanowienia, które pozwalają:

- określić podział kompetencji między Unią a państwami członkowskimi, zgodnie z zasadą subsydiarności;

- znaleźć drogę, która mogłaby być do przyjęcia przez wszystkich, mającą na celu nadanie Kartie Praw Podstawowych wymiaru konstytucyjnego, poprzez włączenie jej – jako części drugiej – do naszej konstytucji;
- uprościć narzędzia działań Unii, sprowadzając ich liczbę z ponad dwunastu do pięciu;
- zwiększyć stopień zaangażowania parlamentów narodowych w życie europejskie, a zwłaszcza w dziedzinie ustawodawczej i kontroli subsydiarności.

Ponadto na podstawie mandatu z Laeken Konwent postanowił:

- przyznać Unii osobowość prawną;
- zastąpić obowiązujące traktaty (Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o Wspólnotach Europejskich) jednym traktatem konstytucyjnym;
- wyposażyć Unię Europejską w jednolity system instytucjonalny;
- określić środki i metody umożliwiające stworzenie faktycznej przestrzeni wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa.

Nawet jeżeli pozostało jeszcze kilka kwestii redakcyjnych przed ukończeniem prac, Konwent wypełnił swoją misję w sprawie czterech powyższych punktów.

II. Co Konwent musi jeszcze zrobić?

Musimy się zająć dwoma ostatnimi tematami, które znajdują się w naszym kalendarzu. A są to:

- Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa (WPZB) oraz
- dostosowanie instytucji Unii Europejskiej w celu udanego – tzn. w sposób zapewniający skuteczne funkcjonowanie i przejrzystość – poszerzenia Unii do 25 państw członkowskich, a także wspólnego zarządzania trzema nowymi wymiarami polityki Unii: polityką zagraniczną, polityką obrony i bezpieczeństwa oraz transgranicznym wymiarem sprawiedliwości.

W zakresie Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa to po waszej stronie leży znajomość i praktyka prowadzenia spraw zagranicznych. To wy, wraz ze swoimi ministrami spraw zagranicznych i znaczącym doświadczeniem nabytym przez waszego wysokiego przedstawiciela, znacie lepiej niż ktokolwiek inny przeszkody, ograniczenia i możliwości wspólnej polityki zagranicznej.

W związku z tym wydaje mi się pożądane, by w chwili gdy tematy te staną się przedmiotem dyskusji w Konwencie, ministrowie spraw zagranicznych – członkowie Konwentu, jak i przedstawiciele, których wyznaczycie – mogli wziąć czynny udział w naszej debacie. Dołożę wszelkich starań, aby uzgodnione daty naszych spotkań dały się pogodzić z ich wieloma obowiązkami.

Co do dostosowania instytucji Unii – stawia ono przed nami wiele podstawowych pytań, wymienionych w Deklaracji z Laeken. Odpowiedzi na te pytania przesądzą o treści artykułów od 14. do 23. traktatu konstytucyjnego, które określają – w ramach przyjętej struktury – instytucje Unii Europejskiej.

To o tych pytaniach przewodniczący Costas Simitis proponuje wam się wypowiedzieć. Przypomnę je teraz. Dotyczą one następujących kwestii:

- środków pozwalających zapewnić większą ciągłość prac Rady Europejskiej i innych organów Rady;
- składu Komisji Europejskiej (po rozszerzeniu Unii do 27 członków);
- sposobu powołania i zakresu uprawnień przewodniczącego Komisji Europejskiej;
- sposobu powołania i zakresu uprawnień ewentualnego ministra spraw zagranicznych;
- ewentualnej roli zgromadzenia (Konwentu/Kongresu), które to gremia składałyby się z przedstawicieli parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiego.

Z najwyższą uwagą wysłucham waszych opinii i refleksji w przeddzień otwarcia debaty Konwentu na powyższy temat.

I wreszcie, wielu z was interesuje się kalendarzem. Znam wasze życzenie zakończenia prac Konwentu przed końcem lata. Rozmawiałem na ten temat wczoraj wieczorem z Costasem Simitisem. Mogę potwierdzić, że będę mógł wam przedstawić ustalenia końcowe podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach 20 czerwca 2003 r. Jednakże muszę być obiektywny: dotrzymanie tak rygorystycznego terminu będzie miało konsekwencje wpływające na jakość projektu.

Panie Przewodniczący, jestem do dyspozycji, po zakończeniu tego posiedzenia, aby odpowiedzieć na każde pytanie związane z dokończeniem naszych prac.